

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	23. 12. 2025. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	31-2/25-3
VEZA:	
EPA:	797XXVIII
SKRAĆENICA:	OSLOŽ.

Br: 11-011/25-4365/5

22. decembar 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 10. decembra 2025. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O IZMJENAMA SEKTORSKOG SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I EVROPSKE KOMISIJE KOJIM SE UTVRĐUJU PRAVILA ZA UPRAVLJANJE I SPROVOĐENJE FINANSIJSKE PODRŠKE UNIJE CRNOJ GORI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE PODRŠKE ZA OBLAST POLITIKE "POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ" (IPARD III)**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade, koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su VLADIMIR JOKOVIĆ, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i ANDRIJANA RAKOČEVIĆ, generalna direktorica Direktorata za ruralni razvoj u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

PREDLOG

ZAKON

o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III)

Član 1

Potvrđuje se Sporazum o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III) koji je zaključen razmjenom pisama, u Briselu 6 avgusta 2025.godine i u Podgorici 29 septembra 2025.godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik, glasi:

**AGREEMENT ON AMENDMENTS OF THE SECTORAL AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO AND THE EUROPEAN COMMISSION
SETTING OUT PROVISIONS FOR THE MANAGEMENT AND IMPLEMENTATION OF
UNION FINANCIAL ASSISTANCE TO MONTENEGRO UNDER THE INSTRUMENT
FOR PRE-ACCESSION ASSISTANCE IN THE POLICY AREA 'AGRICULTURE AND
RURAL DEVELOPMENT' (IPARD III)**

The European Commission, hereinafter referred to as "the Commission", acting for and on behalf of the European Union on the one part and the Government of Montenegro, acting for and on behalf of Montenegro, on the other part and together, jointly referred to as "the Parties"

Article 1

Article 14, paragraph (3) is amended as follows:

"(3) The ex-post verifications shall be carried out within five years of the date of final payment to the recipient, with the exception of commitments under the agri-environment-climate measure which are verified only during the 5-year period when the commitments are carried out. All investments shall be checked at least once during the five-year period."

Article 2

Article 35, paragraph (3) is amended as follows:

"(3) The following expenditure shall not be eligible under the IPARD III programme:

(i) the purchase of agricultural production rights, animals, except for animals for rearing endangered breeds supported under the agri-environment-climate commitments, annual plants and their planting;

(l) the purchase of combine harvesters and vehicles, except for specialised vehicles directly relevant for the objectives of a supported investment as provided in the IPARD III programme;

(m) investment in the tobacco sector;

(n) investment in the hemp sector when products are not complying with the import conditions laid down in Article 189 of Regulation (EU) No 1308/2013;

(o) support to production of alcoholic beverages, except for production of wine up to 15% of the alcoholic strength."

Article 3

Article 41, paragraph (2) is amended as follows:

"(2) The amounts of the Union contribution recovered from recipients under the IPARD III programme during each reference period and the debts that have not been collected within two years of their registration in the debtors' ledger as referred to in Article 49(6) of this Agreement shall be deducted by the Commission from the amount to be paid in respect of the payment request for that period in accordance with Article 50 of this Agreement."

Article 4

Article 49, paragraph (6) is amended as follows:

"(6) Montenegro shall set up, in respect of the IPARD III programme, a system for the recognition of all amounts due and for the recording in a debtors' ledger of all such debts, including irregularities prior to their receipt. Without prejudice to Article 43(5) or any national provisions concerning recovery of debts, any financial contribution charged to the Union with respect to these sums, including irregularities, shall be written off at the end of the second year following its registration in the debtors' ledger. These sums shall be reported as written off in the annual accounts of the period concerned and will be deducted by the Commission as provided for in Article 41(2). The IPARD Agency and the Accounting Body shall ensure that any amounts recovered are credited to the IPARD euro account within five working days of the date of recovery."

Article 5

Article 54, paragraphs (6), (8) and (9) are amended as follows:

"(6) Notwithstanding Article 8 of this Agreement, in combination with Clause 6a(5) of Annex A to the FFPA, the IPARD III monitoring committee may, following consultation with the IPARD Managing Authority and the IPARD Agency, propose to the IPARD Managing Authority for submission to the Commission, with a copy to the NIPAC and the NAO, amendments or reviews of the IPARD III programme to ensure the achievements of the programme's objectives and enhance the efficiency of the assistance provided.

(8) The IPARD III monitoring committee shall examine the evaluations of the IPARD III programme referred to in Article 59.

(9) The IPARD III monitoring committee shall consider and approve the plan of visibility and communication activities referred to in Article 32 as well as any subsequent updates of the plan.”

Article 6

Article 61, paragraph (3) is amended as follows:

“(3) The annual implementation reports shall cover the previous calendar year and shall include data related to the calendar year before and the cumulative financial and monitoring data for the whole period of implementation of the IPARD III programme as well as aggregated monitoring tables. For the final year of implementation no annual implementation report is requested, it is considered to be covered in the final implementation report. The final reports on implementation of the IPARD III programme shall cover the whole period of implementation.”

Article 7

Annex 1 - MAIN FUNCTIONS OF THE INTERNAL CONTROL SYSTEM, section Managing functions, paragraph (a) is amended as follows:

“(a) *Selection of the measures*: the objective of this function is that according to Article 10(9)(a) of the FFPA the IPARD Managing Authority is responsible for the selection of measures and their publicity, including the selection of measures under each call in accordance with Article 8 of this Agreement, in combination with Clause 6a(3)(c) of Annex A to the FFPA.”

Article 8

Annex 2 - INTERNAL CONTROL FRAMEWORK, 3. Control activities section, D. Procedures for advances and guarantees (if applicable), is amended as follows:

“In agreement with the Commission payments of advances, for the measure 5 ‘implementation of local development strategies - LEADER approach’ qualify as eligible expenditure up to 50% of the public aid and shall be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee, except for advance payments of 50% of each annual running costs of the local action group (LAG). They shall not be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee.”

Article 9

Annex 4 - RULES FOR PROGRAMMING, Aid intensities, rates of Union contribution and eligibility for IPA Rural Development programmes 2021-2027, section 5. Eligibility is amended as follows:

“Measure 13 – Promotion of cooperation for innovation and knowledge transfer

Recipients

The Innovation Partnership (IP) Operational Groups comprising at least three actors from different groups, for example, farmers, advisors, researchers, NGOs, forest owners and agri-businesses and operating in agriculture, forestry, aquaculture or food processing.”

Article 10

This Agreement was concluded by an exchange of letters, between the European Commission signed in Brussels on 6 August 2025, and the Government of Montenegro signed in Podgorica on 29 September 2025 and shall enter into force on the date on which the last of the Parties informs each other one in writing of its approval, in accordance with the existing internal legislation or procedure of each of the Party.

SPORAZUM O IZMJENAMA SEKTORSKOG SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I EVROPSKE KOMISIJE KOJIM SE UTVRĐUJU PRAVILA ZA UPRAVLJANJE I SPROVOĐENJE FINANSIJSKE PODRŠKE UNIJE CRNOJ GORI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE PODRŠKE ZA OBLAST POLITIKE „POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ“ (IPARD III)

Evropska komisija, koja predstavlja i zastupa Evropsku uniju, u daljem tekstu: Komisija, s jedne strane, i Vlada Crne Gore, koja predstavlja i zastupa Crnu Goru, u daljem tekstu Crna Gora, s druge strane, u daljem tekstu zajedno označene kao „Strane” sporazumjele su se o sljedećem:

Član 1

Član 14, stav (3) se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

„(3) Naknadne provjere se provode u roku od pet godina od datuma konačne isplate primaocu, s izuzetkom obaveza u okviru agroekološko-klimatske mjere koje se provjeravaju samo tokom petogodišnjeg perioda u kojem se obaveze izvršavaju. Sve investicije se provjeravaju najmanje jednom tokom petogodišnjeg perioda.“

Član 2

Član 35, stav (3) se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

„(3) Sljedeći troškovi nijesu prihvatljivi za finansiranje u okviru IPARD III programa:

(i) kupovina prava poljoprivredne proizvodnje, životinja, izuzev životinja za uzgoj ugroženih pasmina koje se podržavaju u okviru agroekoloških i klimatskih obaveza, jednogodišnjih biljaka i njihove sadnje;

(l) kupovina kombajna i vozila, osim specijaliziranih vozila koja su direktno relevantna za ciljeve podržane investicije kako je predviđeno u programu IPARD III programom;

(m) ulaganja u sektor duvana;

(n) ulaganja u sektor konoplje kada proizvodi ne ispunjavaju uslove uvoza utvrđene u članu 189. Uredbe (EU) br. 1308/2013;

(o) podrška proizvodnji alkoholnih pića, osim proizvodnje vina do 15% alkoholne jačine.“

Član 3

Član 41, stav (2) se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

„(2) Iznose doprinosa Unije koji se povrate od korisnika u okviru IPARD III programa tokom svakog referentnog perioda i dugove koji nisu naplaćeni u roku od 2 godine od dana njihovog evidentiranja u knjigu dužnika, kako je navedeno u članu 49(6) ovog Sporazuma, Komisija će odbiti od iznosa koji treba platiti u vezi sa zahtjevom za plaćanje za taj period u skladu sa članom 50 ovog Sporazuma.“

Član 4

Član 49, stav (6) se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

„(6) Crna Gora je dužna da za IPARD III program uspostavi sistem za prepoznavanje svih dospjelih iznosa i za upis u knjigu dužnika svih takvih dugova, uključujući i nepravilnosti prije njihovog prijema. Ne dovodeći u pitanje član 43(5) ili bilo koje nacionalne odredbe koje se odnose na povraćaj dugova, svaki finansijski doprinos zaračunat Uniji u pogledu tih iznosa, uključujući i nepravilnosti otpisuje se na kraju druge godine od dana njihovog upisa u knjigu dužnika. Ovi iznosi će biti prijavljeni kao otpisani u godišnjim računima za dotični period i Komisija će ih odbiti kako je predviđeno Članom 41(2). IPARD Agencija i Nacionalni fond su dužni da osiguraju da se svaki povraćeni iznos odobri u korist IPARD računa u evrima u roku od tri radna dana od dana povraćaja.“

Član 5

Član 54, stav (6), (8) i (9) mijenju se i dopunjuju na sljedeći način i glasi:

„(6) Bez obzira na član 8 ovog sporazuma, i odredbe 6 a(5) Aneksa A Okvirnog sporazuma, Odbor za nadgledanje IPARD III programa može, nakon konsultacija sa Upravljačkim tijelom IPARD programa i IPARD Agencijom, predložiti IPARD Upravljačkom tijelu da podnese Komisiji, uz dostavljanje primjerka za NIPAK i NAO, izmjene i dopune ili pregled IPARD III programa, kako bi se obezbijedilo ostvarivanje ciljeva Programa i kako bi se poboljšala efikasnost pružene podrške

(8) Odbor za nadgledanje IPARD III programa dužan je da ispituje evaluacije IPARD III programa iz člana 57.

(9) Odbor za nadgledanje IPARD III programa dužan je da razmotri i odobri plan vidljivosti i komunikacije iz člana 32, kao i sva naknadna ažuriranja plana.“

Član 6

Član 61, stav (3) se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

„(3) Godišnji izvještaji o sprovođenju obuhvataju prethodnu kalendarsku godinu i uključuju podatke koji se odnose na kalendarsku godinu prije i kumulativne finansijske podatke i podatke dobijene nadgledanjem za cjelokupan period sprovođenja IPARD III programa, kao i grupisane tabele za nadgledanje. Za posljednju godinu implementacije ne zahtijeva se godišnji izvještaj o sprovođenju, već se smatra da je obuhvaćen konačnim izvještajem o sprovođenju. Završni izvještaj o sprovođenju IPARD III programa treba da obuhvati čitav period sprovođenja.“

Član 7

Aneks 1 - GLAVNE FUNKCIJE SISTEMA UNUTRAŠNJE KONTROLE, poglavlje Funkcije upravljanja, tačka (a) se mijenja i dopunjuje na sljedeći način i glasi:

„(a) *Odabir mjera*: cilj ove funkcije je da u skladu sa članom 10(9)(a) Okvirnog sporazuma, IPARD Upravljačko tijelo je ono koje je odgovorno za odabir mjera i njihovo promovisanje uključujući i odabir mjera za svaki poziv u skladu sa članom 8 ovog Sporazuma i odredbe 6a(3)(c) Aneksa A Okvirnog sporazuma.“

Član 8

Aneks 2 - OKVIR INTERNE KONTROLE, poglavlje 3. Kontrolne aktivnosti, potpoglavlje D. Procedure za plaćanja unaprijed i garancije (ukoliko je primjenjivo) mijenja se na sljedeći način i glasi:

„U dogovoru s Komisijom, avansna plaćanja za mjeru 5 „Implementacija strategija lokalnog razvoja - LEADER pristup“ kvalifikuju se kao prihvatljivi rashodi do 50% javne pomoći i podliježu uspostavljanju bankarske garancije ili ekvivalentne garancije, osim za avansna plaćanja od 50% godišnjeg tekućeg troška lokalne akcione grupe (LAG), koja ne podliježu uspostavljanju bankarske garancije ili ekvivalentne garancije.“

Član 9

Aneks 4 - PRAVILA PROGRAMIRANJA, Intenziteti pomoći, stope doprinosa Unije i podobnost za IPA programe ruralnog razvoja 2021-2027, poglavlje 5. Prihvatljivost mijenja se i glasi:

„Mjera 13 – Promocija saradnje za inovacije i transfer znanja

Korisnici

Operativne grupe za inovativno partnerstvo (IP) koje čine najmanje tri aktera iz različitih grupa, na primjer, poljoprivrednici, savjetnici, istraživači, NVO, vlasnici šuma i poljoprivredna preduzeća i koje djeluju u poljoprivredi, šumarstvu, akvakulturi ili preradi hrane.“

Član 10

Ovaj Sporazum je zaključen razmjenom pisama između Evropske komisije, potpisane u Briselu 6. avgusta 2025. godine, i Vlade Crne Gore, potpisane u Podgorici 29. septembra 2025. godine, i stupa na snagu na dan kada se posljednja od Strana međusobno pismeno obavijesti o svom odobrenju, u skladu s važećim unutrašnjim zakonodavstvom ili procedurom svake od Strana.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori“.

OBRAZLOŽENJE

1. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona, sadržan je u odredbi člana 82 stav 1 tač. 2 i 17 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, kojima je propisano da Skupština Crne Gore potvrđuje međunarodne ugovore.

II. OCJENA STANJA MEĐUNARODNIH ODNOSA I CILJ DONOŠENJA ZAKONA

Dana 30. decembra 2022. godine Skupština Crne Gore je donijela Zakon o potvrđivanju Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru instrumenata pretpristupne podrške za oblast Politike "Poljoprivreda i ruralni razvoj (IPARD III), koji je objavljen u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori", broj 1/23. Evropska komisija je dana 14. avgusta 2025. godine predložila Crnoj Gori izmjene Sektorskog sporazuma za IPARD III, u cilju efikasnije i jednostavnije implementacije IPARD III programa i tražila pisano odobrenje od strane Crne Gore u vezi sa predloženim izmjenama. Evropska komisija dostavila je 6. avgusta 2025. godine notu Crnoj Gori kojom predlaže izmjene Sektorskog sporazuma za IPARD III. Sa predmetnim izmjenama saglasile su se obje strane potpisnice istog, stoga je Crna Gora Evropskoj komisiji dana 29. oktobra 2025. godine obavijestila Evropsku komisiju da je saglasna sa predloženim izmjenama Sektorskog sporazuma za IPARD, i da će u narednom periodu preduzeti sve neophodne korake i aktivnosti u cilju osiguranja dalje nesmetane implementacije IPARD III programa. Shodno navedenom, a imajući u vidu činjenicu da je Sektorski sporazum potvrđen Zakonom o potvrđivanju tog sporazuma, neophodno je da se izmjene Sektorskog sporazuma usvoje po istoj proceduri kao i osnovni tekst Sporazuma

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU MEĐUNARODNIM UGOVOROM

Izmjenama Sektorskog sporazuma za IPARD III program izmijenjene su odredbe koje se tiču ex post kontrole realizovane investicije, preciznijeg definisanja prihvatljivih i neprihvatljivih troškova za IPARD III, jasno definisanje forme i sadržaja računovodstvenih informacija, finalnim izvještajem obuhvaćen je godišnji izvještaj za završnu godinu implementacije programa, definiše se mogućnost avansnog plaćanja za Mjeru 5 - LEADER.

Propisano je stupanje na snagu predloženih izmjena danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

IV. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Predložene izmjene Sektorskog sporazuma nemaju finansijskog uticaja na budžet Crne Gore.

V. POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA

Donošenje ovog Zakona ne nameće potrebu usaglašavanja unutrašnjih pravnih propisa.

Crna Gora

Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis odnosi/donosilac akta

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Naziv propisa	Zakon o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta prepristupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III)	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	podoblast
	XIX Poljoprivreda, šumarstvo, vodoprivreda	1. Poljoprivreda
Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske Unije	poglavlje	potpoglavlje
	11 Poljoprivreda i ruralni razvoj	11.05 Uopšteno [03.05]
Ključni termini - eurovok deskriptori	Korisnici sredstava podrške	

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-08-038/25-38283/2

Podgorica, 08.12.2025. godine

Za: MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE, Rimski trg br. 46, Podgorica

gospodinu, Vladimiru Jokoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crne Gore u okviru instrumenata pretprijetupne podrške za oblast politike "Poljoprivreda i ruralni razvoj" (IPARD III)

Veza: Vaš akt broj: 05-308/25-24242/5 od 23.10.2025. godine

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crne Gore u okviru instrumenata pretprijetupne podrške za oblast politike "Poljoprivreda i ruralni razvoj" (IPARD III)*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Crna Gora je potpisala Sektorski sporazum sa Evropskom komisijom kojim se uspostavlja pravni osnov za upravljanje i sprovođenje finansijskih sredstava iz pretprijetupnih fondova Evropske unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja (IPARD III), za programski period 2021–2027. Potpisivanje ovog sporazuma je jedan od preduslova za korišćenje sredstava iz pretprijetupnih fondova Evropske unije. Izmjenama Sektorskog sporazuma za IPARD III program izmijenjene su odredbe koje se tiču ex post kontrole realizovane investicije, preciznijeg definisanja prihvatljivih i neprihvatljivih troškova za IPARD III, jasno definisanje forme i sadržaja računovodstvenih programa, definiše se mogućnost avansnog plaćanja za Mjeru 5 - LEADER.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ističe da će iskorišćenost sredstava unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju u Crnoj Gori, povećati konkurentnost i kvalitet poljoprivrednih proizvoda, kako na domaćem tako i na inostranom tržištu. S tim u vezi, dolazi do postepenog usklađivanja sa pravilima Zajednice, standardima, politikama i praksama u pogledu pridruživanja EU koji će se postići kroz ekonomski, socijalni i teritorijalni razvoj, u pogledu pametnog, održivog i inkluzivnog rasta, kroz razvoj fizičkog kapitala, kao odgovor na izazove klimatskih promjena kroz promovisanje energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije.

Opšti cilj Zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenata pretprijetupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III) jeste da pripremi crnogorske poljoprivrednike za ulazak u EU kroz povlačenje finansijskih sredstava iz pretprijetupnih fondova. Predmetne izmjene će konkretno uvesti naknadne provjere koje će se sprovođiti u roku od pet godina od datuma konačne isplate primaocu u odnosu na realizovanu investiciju

kroz IPARD III program, s tim što će se sve investicije provjeravati barem jednom u toku ovog perioda.

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Nakon izvršene analize dostavljenog Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma za IPARD III, od strane Direktorata za upravljanje strukturama pretpristupne podrške EU, utvrđeno je da je Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama, sa IPA aspekta, pripremljen u skladu sa kriterijumima iz Okvirnog finansijskog sporazuma o partnerstvu za IPA III, da se pravila za sprovođenje programa utvrđena važećim Sektorskim sporazumom ne narušavaju predmetnim izmjenama, te da se omogućava efikasnije povlačenje finansijskih sredstava iz pretpristupnih fondova crnogorskim poljoprivrednim proizvođačima kroz IPARD III program, uz napomenu da je neophodno pratiti buduće izmjene IPARD III programa.

Uvidom u dostavljeni materijal i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, navedeno je da je za implementaciju predmetnog akta nisu potrebna izdvajanja sredstava, već je za sprovođenje mjera koje će se definisati posebnim finansijskim sporazumom predviđeno kofinansiranje iz budžeta Crne Gore, kod potrošačke jedinice Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, na aktivnosti IPARD III Program (16 002 007 008).

S tim u vezi, Ministarstvo finansija, sa aspekta državnog budžeta, nema primjedbi na *Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike "Poljoprivreda i ruralni razvoj" (IPARD III).*

S poštovanjem,

 MINISTAR
Novica Vuković

FORMA IZVJEŠTAJA O ANALIZI UTICAJA PROPISA

MINISTARSTVO ILI REGULATORNO TIJELO PREDLAGAČ	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
NASLOV PROPISA	Zakon o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III)

Odjeljak 1: Definisanje problema

- ✓ Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- ✓ Što su uzroci problema?
- ✓ Što su posljedice problema?
- ✓ Ko je oštećen, na koji način i koliko?
- ✓ Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Sektorski sporazum koji je Crna Gora potpisala sa Evropskom komisijom uspostavlja pravni osnov za upravljanje i sprovođenje finansijskih sredstava iz predpristupnih fondova Evropske unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja (IPARD III), za programski period 2021-2027. Potpisivanje ovog sporazuma je jedan od preduslova za korišćenje sredstava iz predpristupnih fondova Evropske unije. Izmjenama Sektorskog sporazuma za IPARD III program izmijenjene su odredbe koje se tiču ex post kontrole realizovane investicije, preciznijeg definisanja prihvatljivih i neprihvatljivih troškova za IPARD III, jasno definisanje forme i sadržaja računovodstvenih informacija, finalnim izvještajem biće obuhvaćen i godišnji izvještaj za završnu godinu implementacije programa, definiše se mogućnost avansnog plaćanja za Mjeru 5 -LEADER.

Posljedica je da će iskorišćenost sredstava unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju u Crnoj Gori, povećati konkurentnost i kvalitet poljoprivrednih proizvoda, kako na domaćem tako i na inostranom tržištu, dok će neiskorišćenost dostupnih sredstava usporiti razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Dakle, ne postoje problemi, već namjera da se poveća konkurentnost poljoprivrednih proizvoda, postepeno usklađivanje sa pravilima Zajednice, standardima, politikama i praksama u pogledu pridruživanja EU koji će se postići kroz ekonomski, socijalni i teritorijalni razvoj, u pogledu pametnog, održivog i inkluzivnog rasta, kroz razvoj fizičkog kapitala, kao odgovoriti izazovima klimatskih promjena kroz promovisanje energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije, tako da "status quo" opcija, kao prva ne bi uticala na poboljšanje stanja, već naprotiv.

Odjeljak 2: Ciljevi

- ✓ Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?
- ✓ Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Opšti cilj Zakon o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III) jeste da pripremi crnogorske poljoprivrednike za ulazak u EU kroz povlačenje finansijskih sredstava iz predpristupnih fondova u cilju povećanja konkurentnost poljoprivrednih proizvoda, postepeno

usklađivanje sa pravilima Zajednice, standardima, politikama i praksama u pogledu pridruživanja EU koji će se postići kroz ekonomski, socijalni i teritorijalni razvoj, u pogledu pametnog, održivog i inkluzivnog rasta, kroz razvoj fizičkog kapitala, kao odgovoriti izazovima klimatskih promjena kroz promovisanje energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Predmetne izmjene će konkretno uvesti naknadne provjere koje će se sprovoditi u roku od pet godina od datuma konačne isplate primaocu u odnosu na realizovanu investiciju kroz IPARD III program s tim što će se sve investicije provjeravati barem jednom u toku ovog perioda. Nadalje izmjenama će se preciznije definisati prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi za IPARD III, tačnije neće biti prihvatljivi troškovi kupovine prava poljoprivredne proizvodnje, životinja, izuzev životinja za uzgoj ugroženih pasmina, kupovina kombajna i vozila, osim specijaliziranih vozila koja su direktno relevantna za ciljeve podržane investicije, ulaganja u sektor duvana, ulaganja u sektor konoplje, podrška proizvodnji alkoholnih pića, osim proizvodnje vina do 15% alkoholne jačine. Takođe izmjene Sektorskog sporazuma uvešće avansna plaćanja za mjeru 5 „Implementacija strategija lokalnog razvoja - LEADER pristup“ koji se kvalifikuju kao prihvatljivi rashodi do 50% javne pomoći i podliježu uspostavljanju bankarske garancije ili ekvivalentne garancije, osim za avansna plaćanja od 50% godišnjeg tekućeg troška lokalne akcione grupe (LAG), koja ne podliježu uspostavljanju bankarske garancije ili ekvivalentne garancije.“

Odjeljak 3: Opcije

- ✓ Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati „status quo“ opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).
- ✓ Obrazložiti preferiranu, tj izabranu opciju.

Potpisivanjem Sektorskog sporazuma omogućava se iskorištavanje sredstava iz predpristupnih fondova unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja, stoga ne postoje druge opcije s obzirom na opredjeljenje Crne Gore o pridruživanju EU a kao što je već navedeno potvrđivanje Sektorskog sporazuma predstavlja jedan od preduslova za mogućnost korišćenja pretpristupnih sredstava EU za poljoprivredu i ruralni razvoj.

U slučaju statusa quo neće biti mogućnosti da se koriste dostupna pretpristupna sredstva EU za poljoprivredu i ruralni razvoj.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- ✓ na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne
- ✓ kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima),
- ✓ da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- ✓ da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija
- ✓ uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predmetni Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma će uticati na organe državne uprave koji su zaduženi za sprovođenje Sporazuma, kao i na poljoprivredne proizvođače koji koriste sredstva kroz IPARD III program.

Ne postoje negativni uticaji sprovođenja ovog propisa.

Nema troškova za građane i privredu, na osnovu primjene predmetnog propisa.

Nema troškova - vidjeti prethodni odgovor.

Implementacijom Sektorskog sporazuma stvorice se potrebni preduslovi za unapređenje kapaciteta poljoprivrednih proizvođača i privrednih subjekata čija djelatnost je poljoprivreda.

Predmetni Predlog zakona o potvrđivanju Sektorskog sporazuma neće dovesti do stvaranja biznis barijera.

Što se tiče administrativne opterećenosti neophodno je jačanje administrativnih kapaciteta, kao preduslov za sprovođenje ovog Sporazuma, u svim institucijama uključenim u sprovođenje Sporazuma.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?

- ✓ Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- ✓ Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- ✓ Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- ✓ Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- ✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihoda za budžet Crne Gore?
- ✓ Obrazložiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju predmetnog zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma nije potrebno izdvajanje sredstava već je za sprovođenje mjera definisanih ovim sporazumom uređeno posebnim finansijskim sporazumom. Važno je naglasiti da je Sporazumom predviđeno da za implementaciju mjera koje će se definisati posebnim finansijskim sporazumom predviđeno kofinansiranje iz budžeta Crne Gore.

Implementacijom predmetnog Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma nijesu predviđeni novi troškovi učlanjenja u međunarodne organizacije. Nezavisno od ovog Sporazuma nastaviće se ispunjavanje već preuzetih obaveza prema međunarodnim organizacijama u kojima je Crna Gora član (IOC, FAO, OIV, IFAD).

U skladu sa finansijskim obavezama za kofinansiranje koje kao država preuzimamo za korišćenje sredstava EU izvršiće se planiranje budžeta za naredne godine.

Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.

Implementacijom predmetnog Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma stvorice se dodatni direktni prihodi za budžet Crne Gore jer će se primjenom planiranih propisa stvoriti preduslovi za kontrolu proizvodnje i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda te će se značajno smanjiti udio prometa poljoprivrednih proizvoda u sivoj ekonomiji. Takođe će se stvoriti uslovi za korišćenje značajnih sredstava iz budžeta EU i kroz povećan nivo investicija u poljoprivrednom sektoru omogućiti jačanje konkurentnosti, modernizacija i dostizanje standarda proizvodnje prehrambenih proizvoda i dovesti do smanjenja uvoza prehrambenih proizvoda.

Metodologija koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka za implementaciju predmetnog Programa je u skladu sa pravilima propisanim Okvirnim i Sektorskim sporazumom između Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore i Evropske komisije o pravilima za sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori i okviru Instrumenta prepristupne podrške (IPA III).

Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu donošenja Zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma.

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

- ✓ naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako
- ✓ naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)
- ✓ naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir

Prilikom izrade propisa nije korišćena ekspertna podrška, jer su izmjene pravno- tehničke prirode.

Konsultacije civilnog sektora i javna rasprava u skladu sa Uredbom o načinu i postupku ostvarivanju saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija nijesu obavljene po postupku i na propisan način s obzirom na prirodu izmjena koje su kako smo naveli tehničke i proceduralne prirode.

Same izmjene propisa vršene su usljed iniciranja Evropske komisije da se izmjeni Sektorski sporazum kojim bi se preciznije definisale određene procedure IPARD III programa a sa kojima se saglasila Crna Gora na način što su razmijenjena pisma saglasnosti. Saglasnost na predložene izmjene su date od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstva evropskih poslova

Odjeljak 7: Monitoring i evaluacija

- ✓ Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- ✓ Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- ✓ Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- ✓ Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Prepreke za implementaciju propisa ne postoje ako se obezbijedi jačanje administrativnih kapaciteta u nadležnim institucijama za upravljanje i sprovođenje Sektorskog sporazuma.

Mjere koje će biti preduzete su jačanje administrativnih kapaciteta u cilju stvaranja mogućnosti za povlačenje finansijskih sredstava iz predpristupnih fonova EU.

Indikatori koji će se koristiti su:

- fizički, finansijski i indikatori životne sredine;
- rezultati i output indikatori koji će biti dio Godišnjeg izvještaja prema EU i relevantnim tijelima i
- makroekonomski indikatori koji će se dobiti od strane drugih institucija (npr. MONSTAT, Centralna banka i sl).

Monitoring i evaluaciju vršice Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Datum i mjesto

23.10.2025.

Crna Gora

Ministarstvo evropskih poslova

Crna Gora
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
PODGORICA

Adresa: Bul. Ivana Crnojevića br.167
81 000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 481 301

Primljeno:	11-11-2025
Org. jed.	05-308
Redni broj	25-24242/3
Prilog	
Vrijednost	

Br: 04/4-907/25-3575/2

06. novembar 2025. godine

Za: MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
ministru Vladimiru Jokoviću

Veza: Dopis br: 05-308/25-24242/8

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpriputne podrške za oblast politike „poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III) s pravnom tekovinom Evropske unije

Poštovani,

Dopisom broj 05-308/25-24242/8 od 03. novembra 2025. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpriputne podrške za oblast politike „poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III) s pravnom tekovinom Evropske unije.

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 03/12 31/15, 48/17, 62/18, 121/23, 58/24 i 43/25) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije. Takođe, sa aspekta nadležnosti Ministarstva evropskih poslova koje se odnose na koordinaciju fondova EU, nemamo primjedbi na dostavljeni Predlog zakona.

S poštovanjem,

Maida Gorčević

MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpriputne podrške za oblast politike „poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III) s pravnom tekovinom Evropske unije

Dostavljeno:

- Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede;
- a/a

**IZJAVA O USKLADENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MPŠV-IU/PZ/25/15
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III)	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Agreement on Amendments of the Sectoral Agreement between the Government of Montenegro and the European Commission setting out provisions for the Management and Implementation of Union financial assistance to Montenegro under the Instrument for Pre-Accession Assistance in the Policy area 'Agriculture and Rural Development' (IPARD III)	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	
- Sektor/odsjek	Direktorat za ruralni razvoj	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Andrijana Rakočević, 067 246 720 andrijana.rakocevic@mpsv.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Ivan Pupović, 067 571 781 ivan.pupovic@mpsv.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VIII, Politike saradnje, član 97, Poljoprivreda i agroindustrijski sektor		
b) Stepen ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☒	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2025-2026	
- Poglavlje, potpoglavlje	/	
- Rok za donošenje propisa	/	
- Napomena	Donošenje zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III) nije predviđeno Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		

Ne postoji odredba primarnih izvora prava EU sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji odredba sekundarnih izvora prava EU sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji izvor prava EU ove vrste sa kojim bi se nacrt propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
/	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
Ne postoje odgovarajući propisi EU sa kojima je potrebno obezbijediti usklađenost.	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Ne postoje izvori međunarodnog prava s kojima je potrebno uskladiti predlog propisa.	/
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
/	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretprijetne podrške za oblast politike „poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III) preveden je na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U izradi Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretprijetne podrške za oblast politike „poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III) nije bilo učešća konsultanata.	
Potpis / ovjagašćeg lice obrađivača propisa	Potpis / ministarka evropskih poslova
Datum: 	Datum:

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi		
MPŠV-TU/PZ/25/15		MPŠV-IU/PZ/25/15		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
/				
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III)		Proposal for the Law on Agreement on Amendments of the Sectoral Agreement between the Government of Montenegro and the European Commission setting out provisions for the Management and Implementation of Union financial assistance to Montenegro under the Instrument for Pre-Accession Assistance in the Policy area 'Agriculture and Rural Development' (IPARD III)		
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.gov.me/szz

Broj: 05-040/25-1223/2

20. oktobra 2025. godine

Za: **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede**
Gospodinu Vladimiru Jokoviću, ministru

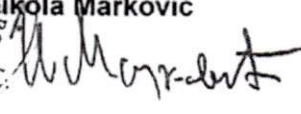
Veza: Broj: 05-308/25-24245/1 od 7. oktobra 2025. godine

Predmet: **Mišljenje na Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmjenama sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije Crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD III)**

Poštovani gospodine Jokoviću,

Na **PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O IZMJENAMA SEKTORSKOG SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I EVROPSKE KOMISIJE KOJIM SE UTVRĐUJU PRAVILA ZA UPRAVLJANJE I SPROVOĐENJE FINANSIJSKE PODRŠKE UNIJE CRNOJ GORI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE PODRŠKE ZA OBLAST POLITIKE „POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ“ (IPARD III)**, iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata, nemamo primjedbi.

Ukazujemo da je u odnosu na Predlog zakona neophodno pribaviti mišljenje Ministarstva vanjskih poslova.

V.D. SEKRETARA
Nikola Marković

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova
Generalni direktorat za međunarodno pravne poslove

Adresa: Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 416 312
www.mvp.gov.me

Broj: 64-053/25-1181-3

Podgorica, 28. novembar 2025. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
Kabinet ministra

Predmet: Mišljenje na predloge zakona o potvrđivanju sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD i IPARD III)

Veza: vaši dopisi br. 05-308/25-2424/3 i 05-308/25-2424/4 od 22. oktobra 2025.

U vezi sa vašim dopisima, broj i datum navedeni u vezi, kojim tražite mišljenje na predloge zakona o potvrđivanju sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD i IPARD III) ukazujemo da je članom 15 Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni list Crne Gore“, broj: 77/08) propisano koje članove sadrži zakon o potvrđivanju međunarodnog ugovora. Između ostalog, propisano je da zakon o potvrđivanju mora sadržati pun naziv i tekst međunarodnog ugovora koji se potvrđuje.

S tim u vezi, ukazujemo da zakon o potvrđivanju mora sadržati originalni tekst sporazuma o izmjenama i dopunama međunarodnog ugovora. Na ovo, između ostalog upućuje i odredba člana 25 prethodno navedenog Zakona kojom je propisano da se na postupak izmjene međunarodnog ugovora shodno primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na zaključivanje međunarodnih ugovora.

U vezi sa gore navedenim potrebno je izvršiti doradu navedenih dokumenata na način da se u predloge zakona o potvrđivanju inkorporiraju pisma koja su razmijenjena između strana, a koja predstavljaju sastavni dio navedenih međunarodnih ugovora, zajedno sa kompletnim tekstom zaključenih sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD i IPARD III).

Takođe, napominjemo da shodno članu 23 citiranog Zakona Ministarstvo vanjskih poslova vodi evidenciju zaključenih međunarodnih ugovora i čuva originale, odnosno ovjerene kopije i zvanične prevode tih ugovora, kao i sve druge akte u vezi sa potvrđivanjem, pristupanjem, stupanjem na snagu, prestankom ili izmjenama međunarodnog ugovora. S tim u vezi, ukazujemo da je potrebno da ovom Ministarstvu dostavite originale zaključenih sporazuma o izmjenama Sektorskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije kojim se utvrđuju pravila za upravljanje i sprovođenje finansijske podrške Unije crnoj Gori u okviru instrumenta pretpristupne podrške za oblast politike „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ (IPARD i IPARD III).

Kontakt osoba: Dejana Backović
Savjetnica u Generalnom direktoratu za međunarodno pravne poslove
tel: 020 416 312
e-mail: dejana.backovic@mfa.gov.me

GENERALNA DIREKTORICA

Ivana Šikmanović

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT

The Director-General

Brussels
AGRI.G.4/FK/D(2025)7330487

Subject: IPARD III and IPARD II – Montenegro. Modifications to the sectoral agreements

Dear Minister,

The Commission is, via this letter, proposing a modification to the sectoral agreement under IPARD III as well a modification to the sectoral agreement under IPARD II, which are assessed by my services as of non-substantial nature.

The modifications of the IPARD III and IPARD II sectoral agreements, proposed by the Commission, are based on the experience gained during the current IPARD programmes implementation and are proposed after extensive consultations within the Commission services and with the stakeholders in the beneficiary countries.

The proposed modifications concern adjustments which open the opportunity for a more effective, efficient and streamlined implementation of IPARD for both the Commission services and the IPARD countries' national authorities while ensuring the continuation of a robust system of sound financial management.

These adjustments are presented in detail in the Annexes 1 and 2 for the respective IPARD III and IPARD II sectoral agreements enclosed to this letter.

In order to have the proposed modifications implemented I would be obliged if you would confirm to me in writing whether you agree and approve these adjustments to the sectoral agreements III and II respectively.

Ms Maida GORČEVIĆ
Minister of Foreign Affairs
National IPA Coordinator
Ministry of Foreign Affairs
Bulevar Revolucije 15
ME – 81000 PODGORICA

I sincerely hope that these adjustments, and your resulting implementation activities taken together with all the earlier actions, will lead to a further successful implementation of the IPARD assistance. My services remain available for any clarification you may need, and we are looking forward to continuing our constructive and fruitful cooperation.

Yours faithfully,

Electronically signed

Elisabeth WERNER

Enclosure: Annex 1 – SA III modification and Annex 2 SA II modification

c.c.: Ms Milica ADŽIĆ, National Authorising Officer
Ms Andrijana RAKOČEVIĆ, Head of the IPARD Managing Authority
Mr Marko RADONJIĆ, Head of the IPARD Agency
Ms Ksenija BARJAKTAROVIC, Acting Head of the Audit Authority
HE Mr Petar MARKOVIĆ, Ambassador, Mission of Montenegro to the EU
Mr Johann SATTLER, Head of EU Delegation to Montenegro

Modification of the sectoral agreement for IPARD III

Sectoral agreement IPARD III	AMENDED sectoral agreement IPARD III
ARTICLE 14 <i>EX-POST</i> VERIFICATIONS ON INVESTMENT OPERATIONS (3) The <i>ex-post</i> verifications shall be carried out within five years of the date of final payment to the recipient. All investments shall be checked at least once during the five-year period.	ARTICLE 14 <i>EX-POST</i> VERIFICATIONS ON INVESTMENT OPERATIONS (3) The <i>ex-post</i> verifications shall be carried out within five years of the date of final payment to the recipient, with the exception of commitments under the agri-environment-climate measure which are verified only during the 5-year period when the commitments are carried out. All investments shall be checked at least once during the five-year period.
ARTICLE 35 ELIGIBILITY OF EXPENDITURE (3) The following expenditure shall not be eligible under the IPARD III programme: ... (i) the purchase of agricultural production rights, annual plants and their planting;	ARTICLE 35 ELIGIBILITY OF EXPENDITURE (3) The following expenditure shall not be eligible under the IPARD III programme: ... (i) the purchase of agricultural production rights, animals, except for animals for rearing endangered breeds supported under the agri-environment-climate commitments, annual plants and their planting; (...) (l) the purchase of combine harvesters and vehicles, except for specialised vehicles directly relevant for the objectives of a supported investment as provided in the IPARD III programme; (m) investment in the tobacco sector; (n) investment in the hemp sector when products are not complying with the import conditions laid down in Article 189 of Regulation (EU) No 1308/2013;

1/6

Sectoral agreement IPARD III	AMENDED sectoral agreement IPARD III
	(o) support to production of alcoholic beverages, except for production of wine up to 15% of the alcoholic strength.
ARTICLE 41 CALCULATION OF THE AMOUNT TO BE PAID (2) The amounts of the Union contribution recovered from recipients under the IPARD III programme during each reference period and the debts that have not been collected within two years of their registration in the debtors' ledger as referred to in Article 49(6) of this Agreement shall be deducted from the amount to be paid by the Commission in the payment request for that period in accordance with Article 50 of this Agreement.	ARTICLE 41 CALCULATION OF THE AMOUNT TO BE PAID (2) The amounts of the Union contribution recovered from recipients under the IPARD III programme during each reference period and the debts that have not been collected within two years of their registration in the debtors' ledger as referred to in Article 49(6) of this Agreement shall be deducted by the Commission from the amount to be paid in respect of the payment request for that period in accordance with Article 50 of this Agreement.
ARTICLE 49 FORM AND CONTENT OF THE ACCOUNTING INFORMATION (6) [IPA III beneficiary] shall set up, in respect of the IPARD III programme, a system for the recognition of all amounts due and for the recording in a debtors' ledger of all such debts, including irregularities prior to their receipt. Without prejudice to Article 43(5) or any national provisions concerning recovery of debts, any financial contribution charged to the Union with respect to these sums, including irregularities, shall be written off at the end of the second year following its registration in the debtors' ledger and deducted from the next request for payment as provided for in Article 41(2). The IPARD Agency and the Accounting Body shall ensure that any amounts recovered are credited to the IPARD euro account within five working days of the date of recovery.	ARTICLE 49 FORM AND CONTENT OF THE ACCOUNTING INFORMATION (6) [IPA III beneficiary] shall set up, in respect of the IPARD III programme, a system for the recognition of all amounts due and for the recording in a debtors' ledger of all such debts, including irregularities prior to their receipt. Without prejudice to Article 43(5) or any national provisions concerning recovery of debts, any financial contribution charged to the Union with respect to these sums, including irregularities, shall be written off at the end of the second year following its registration in the debtors' ledger and deducted from the next request for payment. These sums shall be reported as written off in the annual accounts of the period concerned and will be deducted by the Commission as provided for in Article 41(2). The IPARD Agency and the Accounting Body shall ensure that any amounts recovered are credited to the IPARD euro account within five working days of the date of recovery.

2/6

Sectoral agreement IPARD III	AMENDED sectoral agreement IPARD III
ARTICLE 54 IPARD III MONITORING COMMITTEE (6) Notwithstanding Article 8(4), the IPARD III monitoring committee may, following consultation with the IPARD Managing Authority and the IPARD Agency, propose to the IPARD Managing Authority for submission to the Commission, with a copy to the NIPAC and the NAO, amendments or reviews of the IPARD III programme to ensure the achievements of the programme's objectives and enhance the efficiency of the assistance provided. (7) ... (8) The IPARD III monitoring committee shall examine the evaluations of the IPARD III programme referred to in Article 57. (9) The IPARD III monitoring committee shall consider and approve the plan of visibility and communication activities referred to in Article 30 as well as any subsequent updates of the plan. (10) ...	ARTICLE 54 IPARD III MONITORING COMMITTEE (6) Notwithstanding Article 8 of this Agreement(4), in combination with Clause 6a(5) of Annex A to the FFPA, the IPARD III monitoring committee may, following consultation with the IPARD Managing Authority and the IPARD Agency, propose to the IPARD Managing Authority for submission to the Commission, with a copy to the NIPAC and the NAO, amendments or reviews of the IPARD III programme to ensure the achievements of the programme's objectives and enhance the efficiency of the assistance provided. (7) ... (8) The IPARD III monitoring committee shall examine the evaluations of the IPARD III programme referred to in Article 59. (9) The IPARD III monitoring committee shall consider and approve the plan of visibility and communication activities referred to in Article 32 as well as any subsequent updates of the plan. (10) ...
ARTICLE 56 PRINCIPLES FOR THE EVALUATION OF THE IPARD III PROGRAMME (1) For the purposes of Article 55 of the FFPA, evaluations shall aim to improve the quality, effectiveness and consistency of the assistance from Union funds and the strategy and implementation of the IPARD III programme. (2) ... (3) The evaluations shall assess the implementation of the IPARD III programme towards the achievement of objectives set out in Article	ARTICLE 56 PRINCIPLES FOR THE EVALUATION OF THE IPARD III PROGRAMME (1) For the purposes of Article 54 of the FFPA, evaluations shall aim to improve the quality, effectiveness and consistency of the assistance from Union funds and the strategy and implementation of the IPARD III programme. (2) ... (3) The evaluations shall assess the implementation of the IPARD III programme towards the achievement of objectives set out in Article

3/6

Sectoral agreement IPARD III	AMENDED sectoral agreement IPARD III
16(8) of the FFPA. (4) ...	16(7) of the FFPA. (4) ...
ARTICLE 57 EX-ANTE EVALUATION OF THE IPARD III PROGRAMME (1) Ex-ante evaluation shall form part of drawing up of the IPARD III programme and aim to optimise the allocation of budgetary resources and improve programming quality. It shall identify and appraise medium and long-term needs, the goals to be achieved, the results expected, the quantified targets, the Union value-added, the extent to which the objectives, have been taken into account in accordance with Article 16(8) of the FFPA, the lessons learned and the quality of the procedures for implementation, programme monitoring, evaluation and financial management.	ARTICLE 57 EX-ANTE EVALUATION OF THE IPARD III PROGRAMME (1) Ex-ante evaluation shall form part of drawing up of the IPARD III programme and aim to optimise the allocation of budgetary resources and improve programming quality. It shall identify and appraise medium and long-term needs, the goals to be achieved, the results expected, the quantified targets, the Union value-added, the extent to which the objectives, have been taken into account in accordance with Article 16(7) of the FFPA, the lessons learned and the quality of the procedures for implementation, programme monitoring, evaluation and financial management.
ARTICLE 61 ANNUAL AND FINAL IMPLEMENTATION REPORTS (3) The annual implementation reports shall cover the previous calendar year and shall include data related to the calendar year before and the cumulative financial and monitoring data for the whole period of implementation of the IPARD III programme as well as aggregated monitoring tables. The final reports on implementation of the IPARD III programme shall cover the whole period of implementation and may include the last annual report.	ARTICLE 61 ANNUAL AND FINAL IMPLEMENTATION REPORTS The annual implementation reports shall cover the previous calendar year and shall include data related to the calendar year before and the cumulative financial and monitoring data for the whole period of implementation of the IPARD III programme as well as aggregated monitoring tables. For the final year of implementation no annual implementation report is requested, it is considered to be covered in the final implementation report. The final reports on implementation of the IPARD III programme shall cover the whole period of implementation and may include the last annual report.
ANNEX 1. MAIN FUNCTIONS OF THE INTERNAL CONTROL SYSTEM	ANNEX 1. MAIN FUNCTIONS OF THE INTERNAL CONTROL SYSTEM

4/6

Sectoral agreement IPARD III	AMENDED sectoral agreement IPARD III
The structures, authorities and bodies of the internal control system as defined in Articles 10(1)(c) and 10(2) of the FFPA shall have an organisational structure allowing them to execute the following main functions in respect of IPARD expenditure: ... Managing functions (a) <i>Selection of the measures:</i> the objective of this function is that according to Article 10(1)(c)(i) of the FFPA the IPARD Managing Authority is responsible for the selection of measures and their publicity, including the selection of measures under each call in accordance with Article 8(2)(c) of this Agreement.	The structures, authorities and bodies of the internal control system as defined in Articles 10(1)(c) and 10(2) of the FFPA shall have an organisational structure allowing them to execute the following main functions in respect of IPARD expenditure: ... Managing functions (a) <i>Selection of the measures:</i> the objective of this function is that according to Article 10(9)(a)(i) of the FFPA the IPARD Managing Authority is responsible for the selection of measures and their publicity, including the selection of measures under each call in accordance with Article 8(2)(c) of this Agreement, in combination with Clause 6a(3)(c) of Annex A to the FFPA.
ANNEX 2. INTERNAL CONTROL FRAMEWORK ... 3. Control activities D. Procedures for advances and guarantees (if applicable) ... Payments of advances, for the measure 9 'technical assistance' qualify as eligible expenditure up to 90% of the public aid related to the operation and shall not be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee.	ANNEX 2. INTERNAL CONTROL FRAMEWORK ... 3. Control activities D. Procedures for advances and guarantees (if applicable) ... In agreement with the Commission payments of advances, for the measure 5 'implementation of local development strategies - LEADER approach' qualify as eligible expenditure up to 50% of the public aid and shall be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee, except for advance payments of 50% of each annual running costs of the local action group (LAG). They shall not be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee. Payments of advances, for the measure 9 'technical assistance' qualify as eligible expenditure up to 90% of the public aid related to the operation and shall not be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee.

5/6

Sectoral agreement IPARD III	AMENDED sectoral agreement IPARD III
ANNEX 4. RULES FOR PROGRAMMING Aid intensities, rates of Union contribution and eligibility for IPA Rural Development programmes 2021-2027 5. Eligibility For the different measures the following will be applicable: ... Measure 13 – Promotion of cooperation for innovation and knowledge transfer Recipients The IP Operational Groups comprising at least three actors from different groups, for example, farmers, advisors, researchers, NGOs, forest owners and agri-businesses and operating in agriculture, forestry, aquaculture or food processing. ...	equivalent guarantee. ANNEX 4. RULES FOR PROGRAMMING Aid intensities, rates of Union contribution and eligibility for IPA Rural Development programmes 2021-2027 5. Eligibility For the different measures the following will be applicable: ... Measure 13 – Promotion of cooperation for innovation and knowledge transfer Recipients The Innovation Partnership (IP) Operational Groups comprising at least three actors from different groups, for example, farmers, advisors, researchers, NGOs, forest owners and agri-businesses and operating in agriculture, forestry, aquaculture or food processing. ...

6/6

Montenegro
Ministry of European Affairs

No. 05 – 908/25 – 3010/2

29 September 2025

To: **European Commission**
Directorate - General for Agriculture and Rural Development
Ms Elisabeth Werner, Director - General

Subject: **IPARD III and IPARD II – Confirmation of the adjustments to the sectoral agreements IPARD II and IPARD III**

Reference: *Your letter dated 6 August 2025, ref. ARES: (2025)6419136-06/08/2025*

Dear Ms Werner,

Following your letter in reference above, the European Commission proposes a modification to the sectoral agreement under IPARD III as well a modification to the sectoral agreement under IPARD II, which are assessed as of non-substantial nature and presented in detail in the Annexes 1 and 2.

After consultations with the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management of Montenegro and IPARD Managing Authority, we received the formal agreement of the respective authorities with the proposed changes of the both agreements.

Therefore, I use this opportunity to confirm proposed modifications to the sectoral agreements IPARD II and IPARD III, in line with the procedure described in the Article 2 of the mentioned agreements which states that the technical and non-substantial changes can be proposed by the Commission following the "exchange of letters procedure" that will be completed with the agreement of Montenegro.

Convinced that the proposed amendments will contribute to more effective monitoring and implementation of the IPARD III and IPARD II programs, please accept assurances of my highest considerations.

Sincerely,

Maida Gorčević

MINISTER
NATIONAL IPA COORDINATOR

